

PROGRAMUL INCLUZIUNE SI DEMNITATE SOCIALA

**Prioritatea 01 DEZVOLTARE LOCALĂ PLASATĂ SUB RESPONSABILITATEA
COMUNITĂȚII (DLRC)**

GHIDUL SPECIFIC

privind depunerea și selecția Strategiilor de Dezvoltare Locală

Etapa a II-a a mecanismului DLRC

Octombrie 2023

Cuprins

1. Introducere	3
➤ Instrumentul DLRC pentru orașele României	3
➤ Etapele Mecanismului DLRC	7
2. Demersuri obligatorii la nivelul GAL în vederea depunerii SDL	7
3. Depunerea, evaluarea și selecția strategiilor DLRC	9
➤ Alocarea financiară pentru sesiunea de selecție a SDL-urilor	9
➤ Sesiunea de depunere a SDL	10
➤ Verificarea conformității administrative și a eligibilității SDL	11
➤ Evaluarea studiului de referință	12
➤ Evaluarea parteneriatului	12
➤ Evaluarea Strategică și Operațională a SDL	13
➤ Selecția SDL pentru finanțare	14

ANEXA 1 - MODEL CADRU STRATEGIE DE DEZVOLTARE LOCALĂ

ANEXA 2 - CRITERIILE DE EVALUARE ȘI SELECȚIE STRATEGII DE DEZVOLTARE LOCALĂ

ANEXA 3 - DOCUMENTE SUPORT PENTRU ELABORAREA SECȚIUNILOR STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ

ANEXA 4 - LISTA MUNICIPIILOR ȘI ORASELOR CU O POPULAȚIE DE PESTE 20.000 LOCUITORI

1. Introducere

➤ Instrumentul DLRC pentru orașele României

Dezvoltarea Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității (DLRC) este un instrument de dezvoltare teritorială propus de Comisia Europeană pentru perioada de programare 2014-2020 și continuat în perioada de programare 2021-2027 în vederea combaterii sărăciei și a excluziunii sociale de la nivel urban, prin stimularea implicării comunităților în dezvoltarea locală, prin formarea unui parteneriat local și implementarea unor Strategii de Dezvoltare Locală (SDL). Așadar, abordarea DLRC vizează mobilizarea și implicarea comunității dezavantajate și a organizațiilor locale, de la nivel urban, pentru a face pași concreți spre dezvoltarea lor într-un mod mai inteligent, mai durabil și favorabil incluziunii.

DLRC este un instrument care se adresează unor teritorii subregionale specifice, fiind gestionat de comunitate prin intermediul Grupurilor de Acțiune Locală (GAL), formate din reprezentanți ai sectorului public și privat, precum și ai comunităților, atât ai celor marginalizate, cât și ai celor nemarginalizate ce promovează interesele socio-economice locale.

În perioada de programare 2021-2027, în continuarea abordării din perioada de programare 2014-2020, la nivel urban, respectiv la nivelul orașelor/municipiilor cu populație de peste 20.000, prin DLRC se propune o abordare integrată în soluționarea problemelor cu care se confruntă comunitățile marginalizate, printr-o abordare multisectorială, realizată prin corelarea și asigurarea complementarității între investițiile în infrastructură de tip FEDR și măsurile soft de tip FSE.

La baza DLRC stau următoarele principii:

- (a) se axează pe zone subregionale;
- (b) este plasată sub responsabilitatea unor grupuri de acțiune locală (GAL) formate din reprezentanți ai intereselor socioeconomice locale ale sectoarelor public și privat, în care niciun grup individual de interese nu controlează procesul decizional;
- (c) este realizată prin strategii în conformitate cu articolul 32 din Regulamentul nr. 1060/2021;
- (d) sprijină colaborarea în rețea, accesibilitatea, caracteristicile inovatoare în context local și, după caz, cooperarea cu alți actori de nivel teritorial.

Conform prevederilor art.32 Regulamentul nr. 1060/2021, fiecare Strategie de Dezvoltare Locală (SDL) trebuie să reflecte următoarele aspecte:

- (a) zona geografică și populația care fac obiectul strategiei;
- (b) procesul de implicare a comunității în dezvoltarea strategiei respective;
- (c) o analiză a nevoilor de dezvoltare și a potențialului zonei;
- (d) obiectivele strategiei, inclusiv ținte măsurabile pentru rezultate, precum și acțiunile conexe planificate;

(e) modalitățile de gestiune, monitorizare și evaluare, prin care se demonstrează capacitatea grupului de acțiune locală de a implementa strategia;

(f) un plan financiar, inclusiv alocarea planificată din fiecare fond, precum și, dacă este cazul, alocarea planificată din FEADR și din partea fiecărui program în cauză.

Strategiile de Dezvoltare Locală vor adresa nevoile și problemele comunității asigurând o abordare integrată.

Pe baza studiului „ANALIZA-DIAGNOSTIC PRIVIND INCLUZIUNEA SOCIALĂ ȘI SITUAȚIA GRUPURILOR VULNERABILE ÎN ROMÂNIA 2019”, realizat de SNSPA și a datelor administrative deținute de MMSS a fost identificat următorul set de probleme:

- ❖ Alături de Bulgaria, România s-a aflat constant printre țările cu cea mai mare pondere a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau excluziune socială, cu mențiunea că ritmul de scădere a fost mai rapid în Bulgaria. În România, în intervalul 2007-2014 a avut în fiecare an cel puțin 40% din populație în risc de sărăcie sau excluziune socială. Chiar în contextul în care, începând cu 2011, România a înregistrat creștere economică, numai în anii 2017 și 2018 s-au înregistrat scăderi importante ale populației expuse riscului de sărăcie sau excluziune. Diferența față de media Uniunii Europene rămâne substanțială, România fiind alături de Bulgaria și Grecia una dintre țările cu cea mai mare pondere a populației aflată în risc de sărăcie sau excluziune socială. În termeni absoluți, la nivelul anului 2018, 6.360.000 persoane erau expuse sărăciei și excluziunii sociale, fiind pentru prima dată când cifra a scăzut sub șapte milioane.

Referitor la sistemul de asistență socială:

- ❖ Serviciul public de asistență socială nu este accesibil tuturor cetățenilor din fiecare unitate administrativ-teritorială. Deși asistența socială este parte din pachetul minim de servicii publice, necesar și obligatoriu a fi prestate la fiecare nivel administrativ-teritorial, obligația înființării serviciului public de asistență socială (SPAS) în fiecare UAT fiind prevăzută de Legea nr.292/2011, privind asistența socială, cu modificările și completările ulterioare, totuși dintr-un număr de 3181 de unități administrativ-teritoriale la care adăugăm și subdiviziunile administrativ-teritoriale ale Municipiului București, la nivelul lunii iunie 2020 datele de evidență din registrul electronic unic al serviciilor sociale identifică doar un număr de 873 de servicii publice de asistență socială care au obținut certificatul de acreditare ca furnizor de servicii sociale, în baza prevederilor Legii nr.197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare, ceea ce reprezintă numai 29% din comunități. Dintre cele 873 de SPAS, numai 29 au înființat serviciul de asistență comunitară. Cu ocazia controlului de fond al Serviciilor publice de asistență socială, realizat în anul 2018 de MMSS prin Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială s-a constatat numărul mic al UAT care au înființat și acreditat SPAS, numărul mic de servicii sociale înființate de acestea, precum și faptul că, deși asistentul social este veriga cheie în implementarea politicilor de asistență socială, numai 17% din SPAS

respectă raportul de 1 asistent social la 300 de persoane beneficiare; de asemenea, personalul care îndeplinește atribuții de asistență socială fie nu are studii de specialitate, fie nu este informat, îndeplinind sarcini care nu au legătură cu domeniul;

- ❖ Deși, în conformitate cu prevederile Regulamentului-cadru de organizare și funcționare al serviciului public de asistență socială, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.797/2017, pentru aprobarea regulamentelor - cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal, cu modificările ulterioare, SPAS are obligația publicării informațiilor pentru beneficiari pe pagina de interent sau afișării acestora, sunt pagini de internet ale primăriilor care nu conțin deloc, sau nu conțin suficiente informații, iar acestea nu sunt întotdeauna publicate în format ușor de citit; conform legislației în vigoare toate instituțiile publice au obligația accesibilizării paginilor de internet proprii, în vederea îmbunătățirii accesării documentelor electronice de către persoanele cu handicap vizual și mintal și utilizarea pictogramelor în toate serviciile publice;
- ❖ Sistemul de asistență socială are o componentă dominantă (dar nu și generoasă și acoperitoare) de beneficii și ajutoare de diferite tipuri, în condițiile în care sistemele contemporane ale țărilor europene dezvoltate se îndreaptă spre o paradigmă a serviciilor sociale centrate pe prevenție, consiliere, educație - informare cu scop profilactic;
- ❖ Alocările din PIB privind sistemul de protecție socială au nivelul cel mai scăzut din UE, ceea ce cauzează un impact scăzut privind scoaterea din sărăcie a beneficiarilor de transferuri sociale;
- ❖ Peste 3/4 dintre beneficiarii de ajutor social, la nivelul anului 2018, se află în județe cu nivel redus de dezvoltare economică, peste 80% se regăsesc în mediul rural;
- ❖ Există disparități semnificative la nivel teritorial (inclusiv din perspectiva dimensiunii populației deservite) și din perspectiva tipului de servicii sociale licențiate existente. Furnizarea de servicii sociale rămâne în mare măsură insuficientă, în special în zonele rurale;
- ❖ Se constată concentrarea serviciilor furnizate la nivelul SPAS, dintre care nu toate acreditate, până la nivel de municipiu și la nivelul comunităților mari (peste 100.000 locuitori);
- ❖ Se constată subreprezentarea serviciilor pentru anumite grupuri de vulnerabile, respectiv solicitanții de azil și persoane care au primit o formă protecție în România, persoanele fără adăpost, victimele traficului de persoane, victimele violenței domestice, tinerii în dificultate, persoanele în situație de dependență și persoane afectate de situații de calamitate.

Referitor la ocuparea forței de muncă:

- ❖ Deși rata ocupării forței de muncă este apropiată de 70%, există disparități în funcție de sex (în defavoarea femeilor), mediu de rezidență (în defavoarea celor din rural), nivel de școlaritate (în defavoarea celor cu maximum studii gimnaziale). România are o pondere foarte ridicată a lucrătorilor pe cont propriu și a celor familiari neremunerați.

Referitor la sistemul de educație:

- ❖ Procentul ridicat de tineri aflați în risc de sărăcie sau excluziune socială este corelat cu părăsirea timpurie a școlii (PTȘ), care a rămas crescută în ultimii ani, predominant în mediul rural. Aproximativ 4 din 10 elevi de 15 ani care sunt în învățământ sunt analfabeți funcțional. Copiii proveniți din familii dezavantajate au șanse mai mari să nu aibă competențe de bază, întărind ideea că învățământul este inechitabil din perspectiva asigurării de oportunități educaționale egale tuturor elevilor;
- ❖ Rata riscului de sărăcie și excluziune socială scade pe măsură ce persoanele au un nivel educațional mai ridicat.

Referitor la sistemul de sănătate:

- ❖ România are printre cele mai scăzute speranțe de viață la naștere, iar în ceea ce privește speranța de viață sănătoasă, România, cu o speranță de viață sănătoasă de 60,2 ani în anul 2019, se situează sub media UE27 (64,6 ani în 2019). Deși a scăzut de la 9,8 decedați sub 1 an la 1000 născuți-vii la 5,8 decedați sub 1 an la 1000 de născuți-vii în ultimii 10 ani, rata mortalității infantile rămâne în continuare printre cele mai mari din Europa. În ceea ce privește nevoile neîndeplinite pentru sănătate în România cele mai importante motive sunt de natură financiară, în special pentru persoanele care au un nivel de școlaritate scăzut.

Referitor la locuire:

- ❖ În pofida celei mai mari rate de proprietari de locuințe, rata de supraaglomerare din România este printre cele mai mari din Europa, în special în cazul familiilor cu copii. 56% din populația care se află sub pragul sărăciei locuiește într-o gospodărie supraaglomerată. Tinerii și în general persoanele aflate în risc de sărăcie sunt într-o mai mare măsură în risc de a se afla în situația de a fi privați sever de locuință.

Din perspectiva modului în care Pandemia SARS-CoV-2 a afectat accesul cetățenilor la serviciile de interes public general - asistență socială, educație și formare din întreaga lume și din UE, există un risc crescut al polarizării sociale în condițiile în care nedeținerea unei conexiuni la internet poate reprezenta o barieră în accesul la aceste servicii. Prin urmare, inclusiv definirea nivelului minim de trai necesită adaptare la noile condiții impuse de riscurile sanitare.

O altă barieră în accesul la serviciile publice de interes general o reprezintă neaccesibilizarea informației publicată pe paginile de internet ale instituțiilor publice, prin utilizarea modului de editare ușor de citit.

Principalele constatări ale primului Raport de evaluare POCU 2014-2020 în domeniul incluziunii sociale confirmă că situația grupurilor vulnerabile și accesul lor la serviciile sociale s-a îmbunătățit, dar România se află încă sub media europeană pentru mai multe dimensiuni ale excluziunii sociale pandemia COVID înrăutățind situația acestora.

➤ Etapele Mecanismului DLRC

Implementarea instrumentului DLRC la nivelul orașelor cu peste 20.000 de locuitori presupune parcurgerea următoarelor etape:

- Etapa I - Adaptarea GAL și elaborarea SDL în conformitate cu cerințele DLRC
- Etapa II - Depunerea, evaluarea și selecția strategiilor DLRC
- Etapa III - Selectarea și implementarea proiectelor aferente SDL selectate

În cadrul Etapei I a mecanismului DLRC, demarată în anul 2023, la nivelul Programului Incluziune si Demnitate Sociala au fost lansate două apeluri de proiecte *PIDS/40/PIDS_P1/OP4/ESO4.11/PIDS_A9 - Sprijin pregătitor pentru elaborarea Strategiilor de Dezvoltare Locală în orașe/municipii cu o populație de peste 20.000 locuitori - Regiuni mai puțin dezvoltate* și *PIDS/69/PIDS_P1/OP4/ESO4.11/PIDS_A9 - Sprijin pregătitor pentru elaborarea Strategiilor de Dezvoltare Locală în orașe/municipii cu o populație de peste 20.000 locuitori - Regiunea mai dezvoltată București - Ilfov*. În cadrul acestor apeluri, sprijinul financiar acordat în cadrul proiectelor vizează elaborarea SDL în conformitate cu cerințele DLRC.

Elaborarea SDL poate fi realizată **și fără sprijin pregătitor**. Cu toate acestea, Strategiile de Dezvoltare Locală care vor fi depuse, în etapa a II-a, vizată de prezentul ghid, vor trebui să îndeplinească toate criteriile de conformitate și eligibilitate, în acord cu **Modelul Cadru SDL (Anexa1)** și **Criteriile de evaluare și selecție SDL (Anexa 2)**.

2. Demersuri obligatorii la nivelul GAL¹ în vederea depunerii SDL

Pentru ca o SDL să poată fi depusă spre evaluare și selecție pentru finanțare din FESI este necesară parcurgerea următoarelor acțiuni premergătoare:

- **Grupul de Actiune Locală** să fie înființat astfel încât să poată îndeplini cerințele pentru DLRC, așa cum sunt precizate în Regulamentul (UE) nr. 1060/2021 al Parlamentului European și al Consiliului (art. 31- 34):
 - Organizarea juridică a GAL în conformitate cu prevederile OG nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată prin Legea nr. 246/2005 cu modificările și completările ulterioare.
 - Angajarea cel puțin a unui manager și a unui asistent administrativ pentru a asigura funcțiile de bază, precum și organizarea unui sediu funcțional;
 - Atragerea principalilor actori comunitari ca membri GAL (mobilizarea persoanelor din comunitățile marginalizate care manifestă o disponibilitate sporită în a se implica în procesul de rezolvare a problemelor comunității și a liderilor de pe teritoriul SDL, atât din zona/zonelor urbane marginalizate (ZUM), cât și din zona funcțională);
 - Alegerea Comitetului Director GAL;
 - Stabilirea unei durate de existență a parteneriatului GAL cel puțin egală cu durata de implementare a SDL propuse.

¹ Cerințele se aplică atât în cazul accesării sprijinului pregătitor, cât și în cazul elaborării/adaptării SDL cu resurse proprii

Atenție! Procesul de înființare/adaptare a GAL va fi prezentat în cadrul SDL și demonstrat cu documente suport, conform cerințelor din cadrul *Anexei 1 - Model cadru SDL - Cap. 4.1. Formarea și organizarea Grupului de Acțiune Locală (GAL)*.

- Realizarea unui **Studiu de referință la nivelul teritoriului SDL** (care să cuprindă și o bază de microdate primare, în format xls²), în vederea identificării și validării zonelor urbane marginalizate.

Detalii privind Studiul de referință sunt prezentate în *Anexa 1 - Model cadru SDL - Cap. 2.2.1*.

- **Declararea zonei urbane marginalizate / zonelor urbane marginalizate pentru care este dezvoltată strategia DLRC și stabilirea teritoriului SDL** prin decizie a Comitetului Director al GAL³;

Detalii privind validarea și declararea zonei urbane marginalizate / zonelor urbane marginalizate sunt prezentate în *Anexa 1 - Model cadru SDL - Cap. 2.2.2*.

- **Mobilizarea comunității marginalizate și consultarea actorilor locali** în vederea elaborării strategiei:
 - Angajarea de facilitatori (specialist, ONG sau companie) pentru mobilizarea și activarea comunităților urbane marginalizate;
 - Organizarea de către facilitator a unor întruniri publice în ZUM selectate, cu abordarea obligatorie a următoarelor teme:
 1. Delimitarea teritoriului, identificarea zonelor distincte incluse în teritoriul SDL și declararea ZUM din teritoriu, precum și elaborarea Studiului de referință;
 2. Principalele rezultate ale analizei diagnostic a nevoilor, problemelor și resurselor identificate în teritoriul SDL, și specific în ZUM, pe baza datelor din Studiul de referință;
 3. Identificarea soluțiilor posibile/a măsurilor necesar a fi întreprinse și organizarea unor consultări publice pe tot teritoriul SDL;
 4. Prioritizarea măsurilor identificate în cadrul consultărilor publice din teritoriu, cu precădere în ZUM și
 5. Decizia finală cu privire la conținutul strategiei de dezvoltare locală și la lista indicativă de intervenții.
 - Organizarea unor ședințe ale Comitetului Director (CD) GAL pe aceleași teme.

Sinteza întrunirilor publice va fi în mod obligatoriu prezentată de facilitator în ședințele CD al GAL.

² Baza de microdate primare va cuprinde centralizarea rezultatelor instrumentelor de cercetare aplicate în cadrul studiului de referință.

³ Delimitarea ZUM și a teritoriului SDL se face la nivel de străzi și număr, pe baza Studiului de referință

La întrunirile publice desfășurate în comunitatea marginalizată, precum și la ședințele CD, GAL-ul poate invita, în calitate de observatori, reprezentanți ai AMPoIDS/OIRPoIDS.

Atentie! Procesul de animare a partenerilor locali și de mobilizare/facilitare a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială din teritoriul SDL cu sprijinul facilitatorului va fi prezentat în cadrul SDL, conform cerințelor din cadrul *Anexei 1 - Model cadru SDL - Cap. 4.2.*

- **Asigurarea/dezvoltarea competențelor în domeniile vizate de SDL/DLRC** (eventual prin cursuri de formare/perfecționare în vederea creșterii capacității membrilor și personalului administrativ GAL de a genera procese de dezvoltare adecvate nevoilor locale, precum și pentru dezvoltarea competențelor acestora în domeniile relevante pentru nevoile de dezvoltare identificate în SDL).

3. Depunerea, evaluarea și selecția strategiilor DLRC

➤ **Alocarea financiară pentru sesiunea de selecție a SDL-urilor**

a. Pentru regiunile mai puțin dezvoltate:

Alocarea financiară totală (cofinanțarea UE + cofinanțarea națională) pentru sesiunea de selecție a SDL-urilor este de 200.863.159 Euro, fiind compusă din:

- finanțare pentru componenta de tip FSE+(intervenții/operțiuni soft): 151.389.474 Euro, din care cofinanțarea UE din FSE+ este de 143.820.000 Euro (corespunzând unei cofinanțări UE de 95%), iar cofinanțarea națională este de 7.569.474 Euro (corespunzând unei cofinanțări naționale de 5%);
- finanțare pentru componenta de tip FEDR (intervenții/operțiuni ce vizează componenta hard de infrastructură): 49.473.685 Euro, din care cofinanțarea UE din FEDR este de 47.000.000 Euro (corespunzând unei cofinanțări UE de 95%), iar cofinanțarea națională este de 2.473.685 Euro (corespunzând unei cofinanțări naționale de 5%).

b. Pentru regiunile mai dezvoltate:

Alocarea financiară totală (cofinanțarea UE + cofinanțarea națională) pentru sesiunea de selecție a SDL-urilor este de 24.360.000 Euro, fiind compusă din:

- finanțare pentru componenta de tip FSE+(intervenții/operțiuni soft): 18.360.000 Euro, din care cofinanțarea UE din FSE+ este de 9.180.000 Euro (corespunzând unei cofinanțări UE de 50%), iar cofinanțarea națională este de 9.180.000 Euro (corespunzând unei cofinanțări naționale de 50%);
- finanțare pentru componenta de tip FEDR (intervenții/operțiuni ce vizează componenta hard de infrastructură): 6.000.000 Euro, din care cofinanțarea UE din FEDR este de 3.000.000 Euro (corespunzând unei cofinanțări UE de 50%), iar cofinanțarea națională este de 3.000.000 Euro (corespunzând unei cofinanțări naționale de 50%).

N.B: Alocările de tip FSE+ pentru sesiunea de evaluare și selecție a SDL-urilor (atât pentru regiunile mai puțin dezvoltate, cât și pentru regiunea București-Ilfov) cuprind inclusiv fondurile disponibile pentru asigurarea cheltuielilor de funcționare pentru GAL (costuri legate de gestionarea implementării SDL și animarea comunității), în proporție de 15% din alocarea totală disponibilă pentru implementarea strategiilor. Cheltuielile de animare și funcționare pentru GAL vor fi eligibile exclusiv pentru SDL-urile selectate în această etapă și vor face obiectul unui apel de proiecte, fiind contractate ulterior selectării SDL.

➤ Valoarea maxima a SDL

Valoarea maximă eligibilă a SDL este de:

- 6.100.000 euro în regiunea mai dezvoltată București Ilfov
- 5.600.000 euro pentru SDL-urile ce vizează regiunile mai puțin dezvoltate Centru, Vest, Sud Vest, Sud Muntenia; Sud Est; Nord Est, Nord Vest.

➤ Sesiunea de depunere a SDL

Sesiunea de depunere a SDL se va deschide în data de **27 octombrie 2023, ora 8.30**. Sesiunea de depunere a SDL-urilor se va închide în data de **27 noiembrie 2023, ora 17:00**.

Strategiile DLRC, elaborate cu/fără sprijin pregătitor, se vor depune în format fizic la sediul Direcției Generale Programe Europene Capital Uman, din cadrul Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene, str. Mendeleev nr. 36-38, sector 1 București de luni până joi între orele 8.30 și 17.00 și vineri între orele 8.30 și 14.30.

Atenție! Nu se acceptă depunerea SDL-urilor în afara termenului precizat în anunțul privind sesiunea de depunere a SDL-urilor în vederea selecției.

N.B Perioada de implementare a operațiunilor finanțate în cadrul apelurilor *PIDS/40/PIDS_P1/OP4/ESO4.11/PIDS_A9 - Sprijin pregătitor pentru elaborarea Strategiilor de Dezvoltare Locală în orașe/municipii cu o populație de peste 20.000 locuitori - Regiuni mai puțin dezvoltate* și *PIDS/69/PIDS_P1/OP4/ESO4.11/PIDS_A9 - Sprijin pregătitor pentru elaborarea Strategiilor de Dezvoltare Locală în orașe/municipii cu o populație de peste 20.000 locuitori - Regiunea mai dezvoltată București - Ilfov* nu va depăși data de 27 noiembrie 2023. Proiectele de sprijin pregătitor vor viza elaborarea și depunerea SDL în termenul de 27 noiembrie 2023. Indiferent de perioada de implementare stabilită prin Cererea de finanțare, în faza de contractare a proiectelor finanțate în cadrul apelurilor de sprijin pregătitor, perioada de implementare a proiectelor va fi ajustată astfel încât data de începere a proiectului să fie anterioară datei de depunere a SDL la Direcția Generală Programe

Europene Capital Uman (AMPoIDS) iar data de finalizare a proiectului nu va putea depăși data de 27 noiembrie 2023.

Documentele vor fi depuse pe baza unei Scrisori de înaintare semnată de reprezentantul legal al GAL sau de un împuternicit al acestuia.

Pot depune o Strategie de Dezvoltare Locală:

- GAL-urile constituite ca asociație în baza O.G.nr.26/2000 care au beneficiat de sprijin pregătitor în cadrul apelurilor de proiecte *PIDS/40/PIDS_P1/OP4/ESO4.11/PIDS_A9 - Sprijin pregătitor pentru elaborarea Strategiilor de Dezvoltare Locală în orașe/municipii cu o populație de peste 20.000 locuitori - Regiuni mai puțin dezvoltate și PIDS/69/PIDS_P1/OP4/ESO4.11/PIDS_A9 - Sprijin pregătitor pentru elaborarea Strategiilor de Dezvoltare Locală în orașe/municipii cu o populație de peste 20.000 locuitori - Regiunea mai dezvoltată București - Ilfov.*;
- GAL-urile constituite ca asociație în baza O.G.nr.26/2000 care nu au beneficiat de sprijin pregătitor în cadrul apelurilor mai sus menționate atât pentru comunități marginalizate din regiunile mai puțin dezvoltate cât și pentru comunități marginalizate din regiunea mai dezvoltată.

N.B: Un GAL poate depune o singură Strategie de Dezvoltare Locală, în cadrul acestei sesiuni de selecție a SDL-urilor.

Pachetul pentru depunerea SDL va cuprinde:

- Scrisoarea de înaintare a SDL (2 exemplare), având ca anexă un OPIS al SDL (cuprins și paginație), precum și al anexelor depuse (cu paginație);
- Copia actului de identitate al persoanei care depune SDL;
- Imputernicire a persoanei care depune SDL, dacă este cazul;
- Un exemplar al SDL cu anexe, pe suport hârtie, și trei exemplare a SDL cu anexe, în format electronic, pe suport memory-stick.

Un exemplar din Scrisoarea de înaintare a SDL va fi înapoiat deponentului, cu numărul de înregistrare în registrul Direcție Generale Programe Europene Capital Uman din cadrul Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene.

Strategiile vor fi evaluate de către un Comitet de Selecție (CS), conform **Anexei 2 - Criterii de evaluare și selecție SDL.**

➤ Verificarea conformității administrative și a eligibilității SDL

- *Conformitatea administrativă a SDL se verifică la nivelul Secretariatului CS, conform Criteriilor E0 din Anexa 2.*

Pentru SDL-urile elaborate cu sprijin pregătitor POCU, prin îndeplinirea criteriilor de conformitate administrativă sunt validate inclusiv activitățile aferente sprijinului pregătitor (Anexa 2 - Criteriile E0). Astfel, pentru SDL care au obținut DA la toate criteriile din grila E0 se vor deconta pe bază de sumă forfetară cheltuielile efectuate în cadrul proiectelor „Sprijin pregătitor pentru elaborarea Strategiilor de Dezvoltare Locală în orașe/municipii cu o populație de peste 20.000 locuitori”. În cazul în care o SDL a fost declarată neconformă administrativ conform criteriilor E0,

cheltuielile aferente activităților finanțate în cadrul proiectului pentru sprijin pregătitor **nu vor fi plătite** sau, dacă au fost plătite, **vor fi recuperate în totalitate**.

N.B: recuperarea sumelor plătite nejustificat se va realiza în conformitate cu prevederile OUG66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora

- *Eligibilitatea SDL se verifică conform criteriilor E, de către reprezentanții Autorității de Management pentru Programul Incluziune si Demnitate Socială/Organismelor Intermediare pentru Programul Incluziune si Demnitate Socială desemnați membri în cadrul Comitetului de Selecție.*

Solicitarea de clarificări (dacă este cazul):

Dacă evaluatorul consideră că un document/o informație lipsește și nu se poate verifica conformitatea administrativă sau nu este suficient de clară pentru a evalua eligibilitatea SDL, acesta poate solicita clarificări din partea GAL. Se va solicita **un singur rând de clarificări**, prin intermediul Secretariatului CS. GAL va transmite clarificările în condițiile și termenul limită specificate în scrisoare, dar nu mai târziu de **3 zile lucrătoare** de la transmiterea solicitării, în caz contrar decizia de aprobare/respingere a SDL urmând a fi luată numai pe baza documentelor existente.

Sistemul de verificare a conformității administrative și a eligibilității este de tipul „DA” sau „NU”. Numai SDL-urile care au obținut „DA” la toate criteriile din Grilele de verificare a conformității administrative și a eligibilității sunt admise în următoarea etapă a procesului de evaluare, respectiv evaluarea studiului de referință (Criteriile E1) și a parteneriatului (Criteriile E2).

➤ **Evaluarea studiului de referință**

Evaluarea se face conform criteriilor E1 prevazute la Anexa nr. 2 de la prezentul ghid, pe baza documentelor aferente Studiului de referință și a bazei de microdate primare înaintate de GAL.

În această etapă nu se vor transmite solicitări de clarificări.

SDL este declarată admisă pentru a intra în etapa următoare de evaluare doar dacă obține „DA” la toate criteriile din grila de evaluare.

SDL va fi respinsă pentru oricare „NU” obținut la criteriile din grila de evaluare. În cazul criteriilor considerate a fi neîndeplinite, expertul de date va justifica în câmpul dedicat comentariilor.

➤ **Evaluarea parteneriatului**

Evaluarea se face conform criteriilor E2 prevazute la Anexa nr. 2 de la prezentul ghid, pe baza documentelor suport înaintate de Solicitant și, eventual, prin verificări telefonice și/sau e-mail. Rezultatul acestei evaluări se va materializa printr-un **raport de evaluare** a modalității în care s-a făcut animarea partenerilor locali și

mobilizarea comunităților marginalizate. Acest raport este înaintat CS pentru a oferi suport în evaluările realizate de membrii CS.

Evaluarea activității de animare a partenerilor locali și de mobilizare a comunităților marginalizate presupune:

1. Evaluarea aranjamentelor organizaționale dezvoltate de GAL pentru a facilita participarea comunitară (spre exemplu: fișele de post ale personalului GAL, proceduri interne de lucru, organizarea activităților de comunicare etc.);
2. Evaluarea activităților de animare a partenerilor locali - societate civilă și sector privat;
3. Evaluarea activităților de animare a partenerilor locali - instituții publice;
4. Evaluarea activităților de mobilizare, facilitare, informare a comunității marginalizate, mai ales a zonei/zonelor marginalizate;
5. Evaluarea utilizării unor metode inovative de implicare activă a membrilor comunității marginalizate în procesul de elaborare a SDL.

În această etapă nu se vor transmite solicitări de clarificări.

SDL este declarată admisă pentru a intra în etapa următoare de evaluare doar dacă obține „DA” la toate criteriile din grila de evaluare a parteneriatului.

SDL va fi respinsă pentru oricare „NU” obținut la criteriile din grila de evaluare. În cazul criteriilor considerate a fi neîndeplinite, expertul de parteneriat va justifica în câmpul dedicat comentariilor.

➤ Evaluarea Strategică și Operațională a SDL

SDL este admisă pentru a intra în etapa de evaluare strategică și operațională doar dacă obține „DA” la toate criteriile E0 (de conformitate administrativă / validare a sprijinului pregătitor - dacă este cazul), criteriile E (de eligibilitate), criteriile E1 (Evaluarea studiului de referință) și E2 (Evaluarea parteneriatului).

Procesul de evaluare strategică și operațională presupune analiza SDL de către membrii CS și notarea acesteia din perspectiva criteriilor E3 incluse în *Grila de evaluare*.

Criteriile E3 sunt organizate pe două dimensiuni:

- E3A: Dimensiunea strategică și
- E3B: Dimensiunea operațională.

Metoda de calcul a punctajului

Pentru fiecare din cele două dimensiuni de evaluare se calculează câte o notă. În cadrul fiecărei dimensiuni, criteriile incluse dețin pondere egală. Prin urmare, nota pe dimensiune se calculează ca medie aritmetică, cu două zecimale, din notele pe criteriile incluse.

Dimensiunile de evaluare	Criteriile incluse	Calculul notelor pe dimensiune	Pondere
--------------------------	--------------------	--------------------------------	---------

E3A: Dimensiunea strategică	1-8	Nota 3A = (Nota 1+ ...+ Nota 8)/8	50%
E3B: Dimensiunea operațională	9-14	Nota 3B = (Nota 9+ ...+ Nota 14)/6	50%

Punctajul final se calculează ca medie aritmetică a celor două note pe dimensiune, conform următoarei formule:

$$\text{Punctaj final} = (\text{Nota 3A} + \text{Nota 3B}) / 2$$

Punctajul poate varia între 1 și 10.

Solicitarea de clarificări

Evaluatorii pot solicita clarificări GAL-ului. Se va transmite **un singur set de clarificări**. GAL va transmite răspunsul la clarificări în **maximum 3 zile lucrătoare** de la notificare.

De asemenea, în vederea clarificării unor aspecte sectoriale, evaluatorii pot solicita expertiza instituțiilor cu rol consultativ în cadrul CS, responsabile cu politica în domeniile relevante pentru SDL.

În stabilirea punctajului final, evaluatorii vor lua în considerare atât informațiile transmise în clarificări, cât și informațiile deja existente în SDL.

Procedura de baraj

În cazul unor punctaje finale egale între două sau mai multe SDL care se află la limita bugetului disponibil, departajarea se va face în ordinea următoarelor criterii:

- (a) Primează SDL-ul care vizează un oraș care nu mai are propusă o altă SDL admisă la finanțare;
- (b) Primează SDL-ul care abordează un număr mai mare de persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială din ZUM;

➤ Selecția SDL pentru finanțare

Selecția SDL se va face în ordinea descrescătoare a punctajului obținut, până la epuizarea bugetului disponibil pentru implementarea proiectelor aferente SDL. Pentru finanțarea unei SDL este necesară acoperirea ambelor componente din bugetul acesteia, respectiv FEDR și FSE+. În situația în care bugetul unei strategii nu poate fi acoperit integral (FEDR și FSE+) ca urmare a epuizării sumelor disponibile pe o anumită componentă (FEDR și FSE+), SDL poate fi selectată pentru finanțare numai dacă GAL-ul se angajează să acopere **din alte surse** diferența de sumă neacoperită pentru intervențiile FEDR și FSE+, așa cum sunt ele descrise în SDL.

Totodată, **pragul minim de calitate a SDL-urilor este nota 5**. Nu vor fi selectate pentru finanțare SDL-uri care au obținut punctaj mai mic de 5.

Rezultatele procesului de evaluare, punctajul final obținut de fiecare SDL și selectarea SDL pentru finanțare se aprobă la nivelul CS.

Comunicarea rezultatelor

Participanții la evaluare vor fi notificați în scris prin mail/fax asupra rezultatului procesului de evaluare și asupra punctajului final obținut, a poziției obținute în ierarhia rezultatelor și a selectării sau neselectării SDL pentru finanțare.

Contestații

Rezultatul evaluării poate fi contestat o singură dată. Contestațiile pot fi depuse în scris (prin fax, e-mail, la sediul Direcției Generale Programe Europene Capital Uman) în termenul comunicat în notificarea oficială privind rezultatul evaluării și selectarea/ne-selectarea SDL pentru finanțare. În cadrul contestațiilor vor fi menționate în clar criteriile care sunt contestate.

Procesul de soluționare a contestațiilor se desfășoară la nivelul unei *Comisii de soluționare a contestațiilor*. Vor fi reevaluate doar criteriile contestate.

Punctajul final al SDL va fi recalculat luând în considerare punctajele acordate în urma soluționării contestațiilor.

Decizia Comisiei de soluționare a contestațiilor este definitivă.

Termenul estimativ de soluționare a contestației este de 5 zile lucrătoare.

NB: Lista finală a SDL care vor beneficia de finanțare în cadrul mecanismului DLRC va fi publicată în urma soluționării contestațiilor.

Sumele din alocarea SDL necontractate până la data de 1 ianuarie 2026 vor fi dezangajate din SDL și vor fi utilizate pentru finanțarea suplimentară a altor SDL aflate în implementare. În acest context, există posibilitatea lansării unui apel competitiv restrâns la care vor putea participa doar acele Grupuri de acțiune locală beneficiare care implementează SDL-uri care până la data de 1 ianuarie 2026 au contractat toate măsurile propuse la finanțare prin SDL și care au atins un anumit prag/ procent de atingere a indicatorilor asumați prin SDL. Valoarea pragului/ procentului de atingere a indicatorilor va fi stabilită de AM PoIDS și comunicată GAL-urilor până la data de 31.12.2025.

Dezangajarea sumelor din SDL ca urmare a reducerii valorii SDL va impacta în mod proporțional reducerea sumelor alocate pentru cheltuieli de funcționare GAL.

N.B Procesul de suplimentare a sumelor disponibilizate de la SDL urile care nu au contractat toate operațiunile până la data de 01 ianuarie 2026 va fi reglementat prin publicarea de către AMPoIDS a unui Îndrumar specific pentru suplimentarea valorii SDL urilor performante.